

7

Tomášek

ZPRÁVODAJ FARNOSTI
PŘI KOSTELE sv. TOMÁŠE V BRNĚ

Motto:

*Život je trocha času, který nám byl dán, abychom se naučili milovat,
a tak se připravili na setkání s Věčnou láskou.*

Abbé Pierre

Úvodní slovo

Vždycky jsem byl přesvědčen, že Pán Bůh nám každému dal dost času k tomu, abychom naplnili to, co od nás v životě očekává. Prakticky ale mám stejnou zkušenost jako tolik bratří a sester, že totiž času je vždycky málo. Nakonec, jak člověku přibývá let, začíná mu být stále jasnější, že tady nebude navždy. Máme vůbec nějakou možnost napravit ztráty způsobené nesprávným využitím času? Zdá se, že mnohdy to jediné co můžeme, je prosit Boha za odpuštění, a zbytek nechat na něm ...

Do toho nám zní ve velikonoční době Ježíšovo „Pokoj vám!“, „Pokoj vám zanechávám, ne takový, jaký dává svět ...“, slovo, které nám připomíná každé slavení mše před pozdravením pokoje. Může být něco kontrastnějšího vůči neklidu, který nás denně zasahuje?

Je mi jasné, že řešení může být jen „s Kristem a v Kristu“. Že i o každém z nás platí totéž co o celé církvi: „Já jsem s vámi po všechny dny až do konce světa.“ A že Kristův pokoj musí být někde v hloubce srdce, protože chtít jen pokoj vnější, tedy pokoj od všech starostí a trápení,

případně od druhých lidí, by byl útěk, ne řešení. Přeji tedy nám všem, abychom dokázali vždy najít čas na to nejdůležitější, a tak byli stále více připraveni na plnost Boží, kdy už času nebude ani málo ani moc, protože věčnost tuto kategorii překoná. Zatím jsme ale na cestě, a pokoj nenajdeme v útěku, ale v „boji“, v tom, že se s Boží pomocí postavíme malým i velkým výzvám, které před námi každý den stojí. Protože život stojí za to, aby byl žit, a to naplno.

A pokud jste si našli čas i na náš farní časopis, přeji vám milé počtení.

Váš farář Jan Mráz

Informace

Aktuální dění ve farnosti

- **Od pátku 6. 5. 2016 do soboty 14. 5. 2016 včetně**, bude po mši svaté svatodušní nověna. Začátek v 18.15 hodin.
 - **První sv. přijímání** bude v neděli 12. 6. při mši svaté v devět hodin. Zpívat bude dětská schola.
-

Z farní charity

Milí farníci!

Zdravíme vás v době svatodušní novény. Stále prožíváme velikonoční

radost a vyprošujeme dary Ducha Svatého zvláště našim biřmovancům. Chtěli bychom vám poděkovat za to, že ani v neklidné době nezapomínáte na potřebné. Tentokrát jsme peníze, které jste nám darovali do charitní pokladničky, předali Charitě služby Brno na následující účely:

Effeta – denní centrum pro mentálně postižené	4 000 Kč
Osobní asistence	4 000 Kč

Služba osobní asistence je určena pro seniory a lidi, kteří potřebují domácí pomoc nebo doprovod na úřady, k lékaři apod. Je možné, že ji někdo z vašich známých nebo příbuzných využívá. Je to velká pomoc rodinám pečujícím o své blízké a osamělým lidem.

V tomto roce Božího milosrdenství myslíme na všechny štědré dárce a na potřebné, kterým můžeme díky vašim darům přispívat. Kristus, který zvítězil nad smrtí, ať je naší nadějí.

Dobrovolníci farní charity

Slovo nemocným

Byl jsem nemocný a navštívili jste mne.

Mt 25,26

Často jsou naši příbuzní, přátelé nebo známí nemocní, leží v nemocnici a jdeme je navštívit. Máme si být vědomi skutečnosti, že je to pro tyto nemocné důležité, protože je to jednak

změna v jejich jednotvárném životě a současně také důkaz, že na ně ostatní lidé stále myslí a mají o ně zájem. Když jsme s nemocným, musíme plně respektovat jeho osobnost a mít zájem o to, co ho zajímá, soustředit se na to a trpělivě poslouchat všechno, co nám nemocný sděluje. On potřebuje někoho, kdo je ochoten ho vyslechnout, protože se tím zbavuje napětí, které má v duši. Už tím, že formuluje svoje problémy a starosti, je řeší. On často nechce, abychom místo něj něco řešili my, stačí mu naše ochotná a skutečná pozornost, která vychází z našeho nitra a která je důkazem našeho vztahu k němu. My na nemocného působíme nejen slovy, ale celou osobností. On vnímá i to, co není řečeno slovy.

Když je člověk dlouho nemocný a vyřazený z běžného života, je mu svět zdravých lidí vzdálený a moc ho nezajímá. Sdělování podrobností z této oblasti nemocného spíš unavuje a nic mu nepřináší. On žije ve svém světě a chce tomu člověkovu, který ho navštívil a kterému důvěřuje, sdělit poznatky o tom, jak život prožívá a co řeší a jak úspěšně. My máme mít snahu jeho život ulehčit a přispět k tomu, aby byl spokojený a získával jistotu, že prožívá svůj život dobře.

I když se během návštěvy vyskytnou chvíle ticha, kdy se třeba nemocný zamýšlí nebo vzpomíná na něco z minulosti, není vhodné tyto

chvíle násilně přerušovat, protože i ony jsou důležité a mohou být prospěšné. Nevíme, co v takových chvílích probíhá v mysli člověka a co si uvědomuje.

Když jdeme navštívit nemocného, máme tam jít ochotně a být naplněni skutečnou láskou k němu a snahou mu co nejvíce prospět. Nemocný instinktivně vnímá naše duševní rozpoložení a zaujímá vůči nám určitý vztah. Každý nesoulad našeho vnitřního smýšlení a vnějšího jednání narušuje vzájemné vztahy a navozuje pocit nejistoty a neklidu. Když však je v našem nitru skutečně dobrý vztah k nemocnému a zájem o jeho stav, je naše jednání vždy správné a přináší do setkání pohodu a vyrovnanost.

Žádný čas, který věnujeme nemocným není ztracený, ale je dokonce využitý a přináší užitek nejen nemocnému člověkovu, ale i těm, kteří nemocného navštíví.

o. J. Šík

Ofěra při mši svaté

Kolik dát do košíku?

Ofěra (lat. *offertorium*, obětování) jsou dary, jimiž věřící přispívají na církevní účely. Typickým příkladem ofery jsou zejména nedělní peněžní sbírky v kostelích. Rozeznávají se:

- sbírky řádné (stálé) a
- sbírky mimořádné.

Sbírky *řádné* se konají ve prospěch farního kostela či kostelů filiálních. Peníze se od věřících shromažďují pomocí stálých pokladniček (zpravidla u vchodu do kostela, často s nápisem na způsob „na opravy kostela“) a sbírkou přímo mezi věřícími pomocí přenosných pokladniček nebo ošatek v průběhu mše svaté, v průběhu obětování. Mezi řádné sbírky se počítají i pravidelné sbírky svatopetrského haléře, sbírky na misie, sbírky na Boží hrob v Jeruzalémě, sbírky na bohoslovce, na církevní školství, na misie, Tříkrálová sbírka a další sbírky z rozhodnutí diecézního biskupa.

Sbírky *mimořádné* se konají v souvislostech s většími investičními akcemi farnosti – např. na varhany, zvony atp.. Sbírkou (ofěra) se však v kostelích provádí zpravidla při každé mši svaté.

Sbírka má vztah k obětnímu průvodu. Možná vás už někdy napadla otázka: *Proč se v tak důležitou část bohoslužby, jako je obětní průvod, vybírá? Mají tam vůbec peníze svoje místo?* Mají. Když se v dřívějších dobách slavila eucharistie, přinášely se v obětním průvodu s chlebem a vínem různé věci pro ty nejpotřebnější, pro ty, kteří nic neměli – ať už to bylo oblečení, potraviny

apod. Dnes se nám hmotné dary zredukovaly do podoby peněz. Když přemýšlíme nad podstatou peněžního daru, je dobré si uvědomit, že peníze vyděláváme nebo šetříme. Když je potom dáváme, dáváme kus vlastní námahy, kus oběti, něco ze sebe. Proto má sbírka ve spojení s obětním průvodem při mši svaté své místo. Když prožíváme obětní průvod, nemáme jenom přihlížet a pasivně pozorovat, jak někdo jiný přináší dary! V tomto okamžiku bychom se měli snažit „přinést“ sami sebe. Odevzdat Bohu chléb jako zástupce všeho dobrého, co prožíváme. A krev jako zástupce všech těžkostí a toho, co není v našem životě dobré – ať je to neúspěch, nemoc, omezenost, závislost atd. Při obětním průvodu jsme tím hlavním darem, materiálem, který má být proměněn, MY SAMI. Pamatujme, že co není položeno na oltář, nemůže být proměněno! Co nedám Bohu ze svého života, s tím Bůh nemůže dál pracovat. On nepřekračuje naši svobodu.

Občas, když se nezpívá, slyšíme kněžské modlitby při předkládání darů. Jsou to upravené stolní modlitby Izraele z dob Pána Ježíše. Mysleme na to, že i Svatá rodina, i Pán Ježíš se doma v Nazaretě podobně před jídlem modlívali. „Požehnaný jsi, Hospodine, Bože celého světa. Z tvé milosti máme tento chléb a tento pokrm. Je to plod naší země, je to

plod lidské práce – ať se nám stane chlebem věčného života.“ – Celá vlna vděčnosti zaplaví každého, kdo se ji modlí srdcem. Dále sledujeme, jak kněz vlévá do vína kapku vody. Je to naše člověčenství, které se tu setkává s Ježíšovým božstvím.

Nato se kněz vytrhuje z usebrání a obrací se na přítomné s prosbou Ježíše v Getsemanské zahradě: „Bratří, modlete se! Bratří, modlete se, aby se moje i vaše oběť líbila Bohu!“ Proč to? Jako izraelský kněz vcházel do svatyně v čas oběti sám – lidé se modlili venku, – tak teď má kněz vystoupit po schodišti dialogu před prefací do svatyně večeradla, prostřed eucharistického tajemství, do getsemanské oběti Kristovy. Chápete, jakou hloubku má toto volání, abychom byli v modlitbě s Pánem a s ním zároveň s jeho knězem?

Přípravu darů uzavírá knězova „modlitba nad dary“. Vyjadřuje radost nad podivuhodnou výměnou, které se tu účastníme: dary Stvořitele se tu stávají naším darem Stvořiteli, aby se proměněné staly znovu dary Božími člověku. Bůh – člověk – Bůh – člověk. Opravdu se tu odehrává podivuhodná výměna, z níž nakonec obdarování odcházíme my.

Sbírku je nejlepší začít těsně před průvodem s dary, protože gesto vzdání se něčeho pro druhé a pomoci potřebným patří skutečně nejlépe do této části mše. I když se sbírka

obcházením kostela s košíčkem někdy protahuje, měla by skončit před tím, než se kněz u oltáře začal modlit modlitbu nad dary, neboť se modlí nejen za sebe, ale za všechny a je nezbytné, aby se přítomní nerozptylovali v naslouchání jeho slovům, aby jejich odpověď „amen“ mohla být pravdivá. Pokud není u oltáře nedostatek ministrantů, měla by sbírka začít hned po promluvě a přímlovách. Během přinášení darů ostatní věřící sedí (není žádný důvod stát) a společně se k průvodu připojují zpěvem písně k přípravě darů.

V minulosti, ještě před 30 lety, byly výdělky ve srovnání se současností zhruba desetinové, stejně tak i ceny většiny zboží a služeb. Tehdy jsme při běžné sbírce v kostele dávali dar ve výši korun, papírová desetikoruna už byla hodnotným darem. Kupní sílu peněz snižuje zejména inflace. Roční míra inflace se u nás pohybuje průměrně ve výši 2-3%. Posuny cen jsme každý z nás zaznamenali v domácnosti, stejně tak musí vyšší částky za elektřinu, vodu, topení, opravy, materiál, řemeslníky, investice atd. hradit i farní úřad. Pokud srovnáme příjmy a výdaje v minulosti a v současnosti, pak bychom neměli podléhat stereotypům, ani pokud jde o výši finančního daru. Jeden takový stereotyp jsem zaznamenal i u svých známých, emigrantů, kterým se v cizině dobře daří. Ti po

mnoha letech přijeli do Brna a při sbírce v kostele vhodili do košíku, tak jak byli zvyklí před mnoha lety, pár drobných mincí.

Výši daru při sbírce musí každý zvážit sám. Jiné možnosti má starobní důchodce, invalida či nezaměstnaný, jiný člověk s vyššími příjmy. Jiný dar může dát například důchodce, který je na mši svaté každý den, jiný dar pak ten, kdo se mše svaté účastní jen v neděli.

Dříve ministrant za dar vhozený do košíku dárci poděkoval slovy „Pán Bůh zaplať“. Při ofěře se jedná i o určitý druh komunikace ministranta s dárcem. Proto nevím, proč nyní ministrant při přijetí daru neříká nic nebo kýve jen hlavou, jako černoušek sedící u kasičky u jesliček. Pán Bůh vám však za vaše dary, kterými přispíváte na církevní účely, jistě „zaplatí“.

PhDr. Jan Weinberger

Článek byl sepsán i s použitím zdrojů z internetu.

Celý kostel se zkouřil

K Noci kostelů

Zase se blíží Noc kostelů, která letos proběhne v poněkud pozdějším termínu než v předchozích letech v pátek 10. června. Náš kostel se této akce zúčastňuje od roku 2009, kdy

se právě v Brně uskutečnila u nás poprvé. Tato Noc se pořádá ve stále větším počtu kostelů a modliteben a nikdy nedala příčinu ke svárům, že přijímáme nekriticky tradice východu či západu, protože inspirace přišla z jihu. Během této noci v našem kostele probíhaly hudební produkce, přednášky o historii, vysvětlovaly se křesťanské symboly, vystavovaly liturgické předměty, oděvy a mnoho jiného. Loni se hlavní organizátoři v naší farnosti rozhodli, že už je možno vystavit i to nejcennější, co ve farnosti máme, tedy farníky. I v minulých letech komunita Emmanuel provozovala kontaktní místo, ale loni byla taková všechna stanoviště.

Já jsem se dostal do týmu, který měl nabízet příchozím možnost spálit si pár zrněk kadidla a doprovodit to modlitbou nebo přáním, které bude stoupat k Bohu tak jako dým. Dan sehnal přenosné ohniště, Top kadidlo, koupili jsme dřevěné uhlí a já dodal měch na rozfoukání. Naše nabídka měla velký úspěch, většina procházejících se u nás zastavila a hodila trochu kadidla do ohně, případně k tomu dostala informace o kadidlovníku, účincích kouře z jeho pryskyřice a jeho užitím v medicíně a náboženských obřadech. Někteří ovlivnění ochutnávkovými akcemi v nákupních centrech hrábli na podnos a spolkli kadidlo dříve,

než jsme je mohli upozornit, že se nejedná o laskominu. Pokud si někdo chtěl zrnka kadidla odnést, dostal i doporučení zabalit si je, nejlépe do igelitu. Byli i návštěvníci, a nebylo jich málo, kteří naše kontaktní místo prošli bez osobního kontaktu, jen hrábli do kadidla, trochu si ho strčili do kapsy a spěchali dál. Těm bylo dáno poznat, proč se stromovým pryskyřicím říká smůla. V této nepřetržité činnosti jsme nezaregistrovali, že atmosféra kolem nás začíná houstnout. Pokud jsme to trochu vnímali, nijak nás to neznepokojovalo. Naopak. Cítili jsme, že jsme velice důležitou součástí záměru šéfů akce, protože když se lidé nevidí a musí se nahmatat, je vzájemný kontakt nejintenzivnější. Pýcha byla po zásluze potrestána. Po inspekční návštěvě pana faráře a Keprníka došlo k našemu vyhnání z chrámu. Měli pocit, že dveře kostela, ze kterých se valí pekelný dým, ani náznakem nepřipomínají nebeskou bránu. Trumfli jsme i naše pravoslavné kolegy při největších svátcích, považované do té doby za světovou špičku v oboru. K našemu vyhnání ale došlo až po všech hudebních produkcích, takže všechny naše pěvkyně a i pěvci mají řádně vydesinfikované dýchací cesty. Třeba jim to pomůže v individuální pěvecké kariéře. Spousta později slavných zpěváků a zpěvaček začínala v zakouřených barech a takové

prostředí se dnes v civilizovaném světě téměř nevyskytuje, výjimečně je tajně provozuje nějaké ilegální podzemní hnutí. Po přesunu na Moravské náměstí jsme pokračovali s neztenčenou chutí, ale zkouřit náměstí tak jako náš kostel, se nám už do půlnoci nepodařilo. Alespoň náš farní kostel prošel ozdravnou kúrou, protože původně ve starověku se vykuřování kadidlem užívalo k léčbě a prevenci proti všem neduhům. Když jsem ohniště a další věci v hluboké noci odvážel, zastavila mě policejní hlídka. Měl jsem ještě na oděvu cedulku pořadatele Noci kostelů a tak je zajímalo, kolik jsem vypil mešního vína. Že před sebou vidí nejvíce zkouřeného řidiče ve své kariéře je nenapadlo.

I letos budou potřeba dobrovolní pracovníci k zajištění všech potřebných činností při Noci kostelů. První schůzka pořadatelů a pomocníků proběhla ve čtvrtek, ale stále je možno se hlásit v zákristii. Všichni pomocníci i třeba jen na kratší dobu jsou vítáni. Zaručuji nevšední zážitky a dobrý pocit z užitečné služby. Ty, co nemohou přijít v době konání, informuji, že pravidelný úklid kostela po jeho Noci je vždy nejnáročnější v celém roce.

Tak ať si náš kostel svoji Noc řádně užije, jen se při tom nemusí zkouřit jako loni.

Pavel Pandan Zahradník

Velkopáteční křížová cesta v Chudčicích

Než začala křížová cesta, hrály starší děcka s mladšími dětmi na honěnou.

Potom pan kaplan „zavelel“ a křížová cesta začala. Na ní nebyli jen lidé, ale přidal se k nám i jezevčík, který ty menší pořád táhl dopředu a hrál si s nimi, tím pádem se rodiče nemuseli obávat, že by to děti přestalo bavit a chtěly by jít domů. Vepředu šel pan kaplan s křížem. Vždy, když se došlo k zastavení, zazpívala se píseň „Pod tvým křížem, pane můj, sílu nalézám“. Každé zastavení četla jedna dvojice. Buď manželské páry

nebo rodič a dítě anebo sourozenci či kamarádi. Na náhrobku nechávala Editka Munzarová vždy čerstvě připravenou malou kytíčku. Nuda tam rozhodně nebyla ... kluci si hráli s klackama nebo se hrabali a kopali do listí. Ani já jsem nemohla odolat, byla to krása. Každý si to užil jinak. Ti, co zrovna neblbli v listí, byli s jezevčíkem nebo vepředu u kříže nebo i vzadu s rodiči. Nejen pan kaplan nesl kříž, mohl ho nést kdokoliv, a tak se kříže ujali i starší. Po přečtení jednotlivých zastavení začala modlitba „Zdrávas Maria“.

Křížovou cestu jsme šli do kopce, takže jsem si představovala, že jdu na horu Golgotu, jako Pán Ježíš a byl to zvláštní pocit se cítit jako on. Ale

zároveň mě mrzelo, že to způsobily i moje hříchy. Konec křížové cesty byl u tří křížů, kde jsme se dohromady pomodlili modlitbu Věřím a Otče náš.

Kdo chtěl, mohl jít s panem kaplanem ještě dalších 6 kilometrů do Rozdrojovic.

Zatímco rodiče rozhodovali, jestli jít nebo ne, děti vytáhly chleby a jablka a daly se do jídla. Přece jen – nebyla to krátká cesta a na cestě bylo hodně kamení a to bylo vyčerpávající. Nakonec většina šla a ostatní se vraceli zpátky, ale ještě než někteří odešli, pořádně se naposledy pomazlili s velmi ochotným společníkem jezevčíkem. Přece jen tu nebyl na škodu. Pak se všichni se všemi, co znali, rozloučili a odešli dolů buď k autům nebo na autobus. Každý tu křížovou cestu mohl obětovat za co chtěl. Já jsem ji obětovala za ty, co na ní nebyli.

Těším se na příští rok, jak na ni půjdu! A moc děkuji panu kaplanovi, že ji vůbec uskutečnil!!

Barča Zukalová

KAŽDÝ Z NÁS DĚLÁME CHYBY

A to je v podstatě dobře, neboť tím se lišíme od dinosaurů, brontosaurů a jiných milých zvířátek.

Pokud chybu rozeznáme, přiznáme si ji a jde-li to, alespoň částečně ji napravíme, vzdalujeme se od již zmíněných zvířátek a blížíme se k člověku. K člověku se svobodnou

vůlí, člověku, jemuž dal Bůh svědomí, člověku, kterého Bůh miluje. Vracejme mu jeho lásku. Jak? Vztahem ke svým bližním. Tolerancí, odpuštěním, pomocí, modlitbou. Proto nás Bůh na svět poslal.

Abychom dělali chyby, které z nás dělají lidi – děti Boží.

Marie Sojka Veselá

POVÍDKA

Je krásné sobotní ráno a Markétka s Tomíkem se těší na výlet. Táta je sice na služební cestě, ale mamka řídí jako Hamilton a ke hradu stejně půjdou turistickou cestou.

„A nezapomeňte si pláštěnky,“ ozývá se z kuchyně, kde mamka chystá pro každého bagetu (pro Toma dvě) se spoustou salámu, sýru i zeleninky.

Tomáš mrkne na oblohu. Azurová modř je jen občas narušena malým obláčkem. Tom pohrdavě sleduje Markétu, jak strká do baťůžku pláštěnku. Sám si tam dá dva hakusáky, míčky, které vám přistanou na nártu a vydrží tam tak dlouho, jak chcete či vydržíte stát na jedné noze. Tomík se ve hře v poslední době hodně zlepšil a taky ho to moc baví.

Pak už jen ty bagety a naskákat do auta.

Maminka v dobrém čase přijíždí na parkoviště (kupodivu neplacené)

a rodinka se vydává na cestu. Jistě, mohli by serpentinami dojet až nahoru, ale to by nebyla žádná legrace. Cestou hádají osoby, písničky a dojde i na tvrdou šiškovou válku (maminka přemýšlí, jak zítra vysvětlí, že modráky nejsou dílem domácího násilí). Už cestou se zatáhlo a sem tam spadla nějaká ta kapka. Naštěstí už je tu hrad, máma kupuje lístky a prohlídka začíná. Děti mají hrady a zámky velmi rády a taky je baví pán, který upřesňuje letopočty, ví, kdo je na kterém obraze a kdo je autorem plátna. Tomáš se zmocnil zakoupeného průvodce a kupodivu – dotyčný, občas hlavou kroutící pán, má vždy pravdu.

Když prohlídka skončila a vyšli ven, čekalo je nemilé překvapení. To už nebylo pár kapek, ale pořádná průtrž mračen. Mamka nahodí kapuci své impregnované větrovky a už v běhu volá: „Oblečte si pláštěnky a schovejte se pod ty smrky, valím pro auto.“ Pro Toma těžko splnitelný úkol. A tak, i když udýchaná maminka řeže zatáčky tak rychle, jak to jde, nachází svého syna promoklého až na kost.

„Kde máš pláštěnku?“ zaznělo přísně. „Když mně se nevešla do baťůžku, a pak ráno to na déšť nevypadalo, tak jsem si říkal, že to nepoznáš.“ Maminka nejdřív uvažuje, co ze svého odění může neposluchovi poskytnout, aniž by působila veřejné pohoršení, či zavinila dopravní nehodu. Nakonec mu dá mikinu a triko

a sama rychle šupne do lehce navlhle větrovky. Děti skopnou mokré boty, Tomáš i kalhoty a zabalí si nohy do deky.

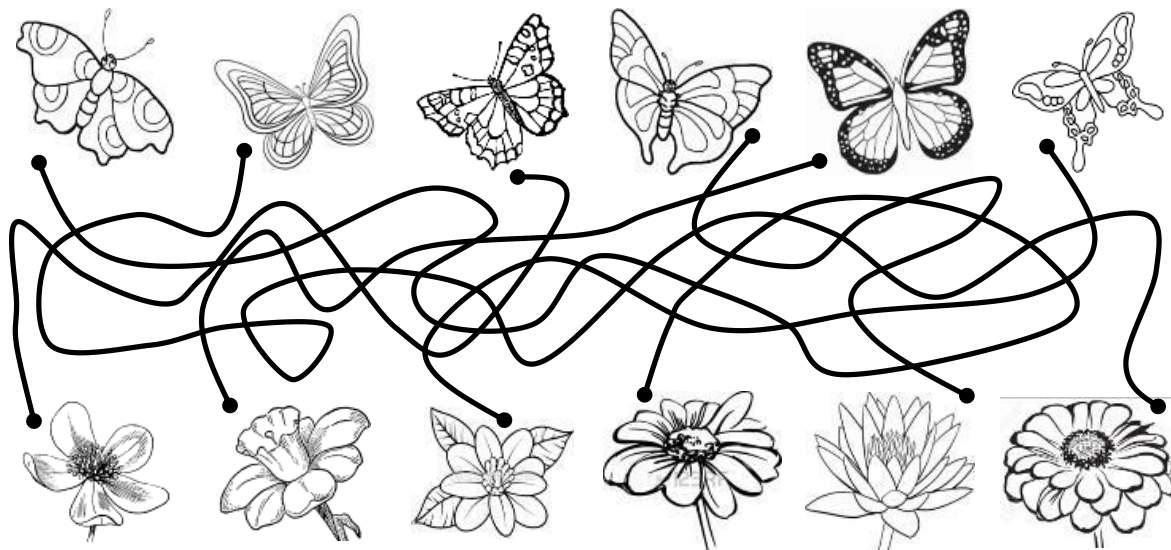
Po chvíli se maminka ptá: „Myslíš, že by to byl velký rozdíl, kdyby celý den svítilo sluníčko a já na nic nepřišla?“ Kluk mlčí. Maminka pokračuje: „Proč nám lidem tolik záleží na tom, co si o nás myslí jiní, i když toho o nás neví mnoho a ani jim na nás zas tak moc nezáleží? A proč je nám vlastně jedno, co si myslí Bůh, který o nás ví vše a nesmírně mu záleží na našem spasení? Jsme zbabělci a pokrytci a musíme s tím bojovat. A jak lépe poznat Boží lásku? Když s Ním budeme mluvit v modlitbě po celý den. Odřené koleno? Díky Pane, vždyť jsem dal gól! Pokažený výkres? Pomoz, ať se mi ten další povede. A pak, nejvíce jsme s ním, když ho přijímáme ve svátostech. Nebo, když poklekne před monstrancí.“ Mamka teď už jistě mluví sama pro sebe: „Jak málo z nás toho využívá. Možná by svět vypadal jinak.“ Maminka teď jede pomalu, protože se jí v očích lesknou slzy. Děti jsou ticho jako pěny. Mamka se najednou otočí a usměje: „Ale taky moc pomáhá, že se v naší rodině máme všichni tak rádi!“ a máma na rovné prázdné silnici sešlápne plyn skoro až k podlaze.

Marie Sojka Veselá

BYSTRÉ HLAVY

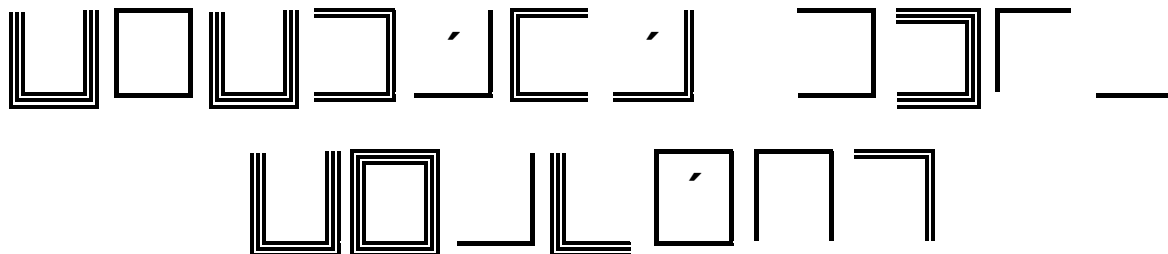
PRO NEJMENŠÍ

MOTÝLI. Motýli se slétají na květiny. Pomoz jim najít cestu k té správné.

PRO STARŠÍ

SLAVNOST. Pomocí klíče vylušti šifru.

klíč:

A	B	C
D	E	F
G	H	CH

I	J	K
L	M	N
O	P	Q

R	S	T
U	V	W
X	Y	Z

Klára Špunt Zelinková